

M. I.

LIETUVIŲ

BALSAS.

№ 5.

KAINA:

Metams 4 rb., pusme-
čiui 2 rb. 10 kap., 3
mėnesiams 1 rb. 10 kp.
1 mėnesiui 35 kap.

Skyrium numeris 5 kop.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys)
prieš tekstą 60 kap.,
po teksto 30 kap.,
Darbo ieškantiems:
eilė 10 kap.

Rugsėjo 24 d. 1915 m.

Redakcijos ir Administracijos adresas: PETRAPILIS, Baskov per. № 29, b. 10. (Znamenskų g. kampas). Tel. 652-02.

Redakcijos sekretorius L. Noreika priima kasdien, be sekmadienių, nuo 12—2 val. dieną.

Lietuvių Balsas.

Šiuo sunkiu laiku Lietuvių Balsas beliko tik vienas lietuvių laikraštis greta „Rygos Garso“. Tad Lietuvių Balsas rūpinsis, kiek galėdamas, visais Lietuvos ir lietuvių reikalais, ypač pabėgėlių, išblaškytų po plačią Rusiją. Jis padės susižinoti pabėgėliams su kitiis kitu, esant reikalui, duos teisės ir visokių kitokių patarimų ir tt. Jis bus ryšis tarp giminių ir pažįstamų, patekusių į įvairias vietas. Kviečiame visus platinti Lietuvių Balsą tarp lietuvių, kad nieks neliktų be lietuvių spaudos žodžio.

Lietuvių Balsas eina kas savaitė. Jo kaina: metams 4 rb. pusmečiui 2 rb. 10 kap., 3 mėnesiams 1 rb. 10 kap. 1 mėnesiui 35 kap. Skyrium numeris 5 kop.

Pabėgėlių rašomasis ir žinių teikiamasis Biuras

prie Centralinio Lietuvių Komiteto del karo nukentėjusiems šelpti
pradėjo darbuotis nuo rugp. 25 d.

Biuras rašo visus lietuvių, išsiblaškiusius po Rusiją, penka žinias apie jų padėjimą, padeda susisiekti kitiis giminiams, pažįstamiems ir kaimynams; teikia visokių pabėgėliams reikalingų žinių ir duoda žodžių ir raštu teisės ir kitokių patarimų.

Biuro adresas: Petrograd, Baskov per. 29, b. 10; tel. 652—02.

Tramvajai vaikščioja šie: №№ 4, 6, 16, 17.

Biuro vedėjas advok. Kazys Šalkauskis.

Petrapolis, rugsėjo 24 d.

Mes jau nurodinėjom, kad maža vien medžiagiškai aprūpinti pabėgėlius. Yra daugybė dvasios reikalų, kurie nė kiek ne menkesni už medžiagiškuosius. Pirmąją, be abejo, vietą reikia duoti švietimui. Nešties turėjo visos šeimynos — su seniais ir vaikais. Tarp vaikų yra daugelis, kuriems metas jau mokyties. Kurie jų eina vidurinį mokslą, aprūpinti neblogai. Berniukų gimnazija, atstovo M. Yčo įkurta, jau darbuojasi. Neužilgo žada pradėti mokslą jo steigiamą ir mergaičių gimnaziją. Dauguma mokytojų lietuvių, gerai išmaną savo dalyką. Gana paminėjus mūsų kalbos žinovą J. Jablonskį.

Kur-kas kebliau su pradiniu mokymu. Reikalaujančių jo vaikų bus kur-kas daugiau, taigi daugelio reikia ir mokyklų. Petrapijau jau įkurta kelios jų, bet dar negalima sakyti, kad turime užtektinai. Kas padaryta šiam reikalui Maskvoj, mes ligšiol dar negavom žinių. Be abejo šis-tas ir ten bus nuveikta. Bet kitose vietose vargiai kas padaryta. Tiesą pasakius, ir sunkiau aprūpinti mokymas mažesniuose miestuose, o sodziuos gal ir stačiai negalima. Ne visur gali rasties reikalingas mokinių skaičius, kuriems galima būtų įtaisyti laikinos mokyklos. Iš aprašymų, kurie mums siunčiami iš tų vietų, kur lietuvių ilgiam laikui sustojo, matom, kad daugel kame yra po keletą šimtų pabėgėlių. Jų amžius kad ir nenurodytas,

vis delto galima spėti, kad ten mokslo metų vaikų nemaža. Aišku, kad jie reikia mokyti, nežiūrint visų keblumų. Bet kaip čia geriaus padarius. Galima būtų mėginti įrašyti juos tenykščiosna mokyklosna, bet sunku iš to laukti naudos, vistiek, kad ir pasisektų įstoti. Veik visi vaikai moka vien lietuviškai. Taigi, nesuprardami pamokų kalbos, jie nieko negalėtų išmokyti. Negalėdami vėl susikalbėti su bendramoksliais jie jaustųsi apleisti, atskirti nuo kitų vaikų. Be to, visai nebūt kam juos mokyti gimtosios kalbos. Yra visa eilė ir kitų kliūčių, kurios išskaityti daug užimtų laiko. Taigi mūsų nuomone, pabėgėliams turėtų būti įtaisytos skirtos lietuviškos mokyklos. Darbas reiktų pradėti nuo to, kad sužinotų, kiek kur yra reikalaujančių mokslo vaikų. Kur nesuras reikalingas skaičius, galima suvežti vaikai iš keleto vietų vienon mokyklon. Jiems, žinoma, reiktų įtaisyti bendrabutis, kur jie turėtų būti ir gerai laikomi ir bukliai prižiūrimi. Tėvai, žinodami, kad jų vaikai lanko lietuvišką mokyklą, sutiktų ten juos atiduoti.

Numanom, kad priruošti mokyklą, ir tai neilgam laikui, nelengva. Didžiausia kliūtis tame, kad maža mokytojų. Kas numeris talpinamas mūsų laikraštį pakvietimas mokytojams, ar neimtu jie siūlomos vietos. Ligšiol, kiek žinome, dar maža teatsiliepė. Priežastis iš didelės pusės gal tame, kad laikraščiai negreit pasiekia juos ir jų atsakymas taip-pat negali greitai ateiti. Bet kad yra reika-

las, tai be abejo rasis ir mokytojų. Juk nemaža jų, išbėgusių ypač iš Suvalkų krašto, sėdi be vietos.

Yra dar kliūtis, kuri turi būti tuoj pašalinta. Pradedant mokslą, bus reikalingas skaičius vadovėlių. Visi mūsų knygynai buvo Lietuvoj ir, užėmus juos vokiečiams, tur-but, ir pasiliko. Bet čia keblumas neperdidelis. Išnaudojant vadovėliai rašyti nereikia. Bent po vieną egzempliorių visų mokyklai leidinių galima rasti čia-pat. Taigi reikalingas jų skaičius nesunku iš naujo atsispauzdinti. Tik tas reiktų daryti dabar, ilgai nelaukiant.

Nereiktų taip-pat užmiršti švietimas ir suaugusių pabėgėlių. Dauguma jų liekti be darbo gana ilgą laiką. Bedarbė žmonės labai tvirkina, taigi jos reikia saugoties kaip galima. Čia kaip tik gera proga suaugusiems pasimokyti įvairių naudingų daiktų. Geriausiai galima tat padaryti vėl dideliuose miestuose, kur sąlygos tam patogesnės. Pradžią — jau padaryta. Lietuvių Centralinis Komitetas steigia vakarinius bendrus lavinimos kursus, kur galima būtų taiggi ruošties prie įvairių egzaminų, taigi įgyti ir praktikos naudą. Kiti lietuvių be abejo neužsiliks šiame darbe.

Taigi švietimo dirva, kad ir sunkioj vandandj, neturi būti užleista. Šie reikalai netik svarbus, bet ir neatidėtinai.

Karas ir tautos.

Neišreiškiamą žodžiu, protu neapimama nelaimė apsiutė pusę pasaulio, kuriame mūsų nedidelė Lietuva užima vos labai mažą dalelę, ir del to ta nelaimė daug skaudžiau slėgia mūsų tėvynę, negu didžiasias tautas, kurių kiekvienam atskiram žmogui, imant visą tautą bendrai, tenka, taip sakant, tik nedidelė nelaimės dalis. Toki neapsakomai baisi audra užėjo mūsų kraštą, jog atrodo, kad mes jau amžinai pražuvę, kad nėra jau mums jokios ateities, kad nieks nebegalės atgaivinti mūsų nuslūgusios dvasios, o juk žinoma gerai, kad „Mut verloren—alles verloren (dvasia nuopuola—viskas prapuola), kaip kad sako vokiečiai. Tuo baisenis dar mūsų padėjimas, kad negalime patys savęs gelbėti, o mūsų globėjai ir valdovai patys yra tokiame padėjime, jog nėra žinios, kaip jiems išsigelbėti iš tos baisios audros—karo. Žodžiu sakant, tokio padėjimo, kokiame dabar esame, nieks negalėjo nė įsivaizdinti prieš liepos mėnesį 1914 m. Bet turime pripažinti, kad ne mes vieni kenčiam tokias karo bausmes. Kaip anksčiau pasakyta, kenčia pusė pasaulio. Užtat įdomu bus mums pažiūrėti, kokių, vaisių duos įvairioms tautoms toks ar kitoks karo galas, pasiklausyti apie tat anglų publicistų nuomonių, išreikštų „The Fortnightly Review“ laikraštyje.

To laikraščio nuomone, karo išdavos didžiosioms Europos valstybėms

bus labai svarbios, o mažosioms ir jaunosioms tautoms jos bus galutinės ir pomatinės. Toks ar kitoks karo galas nusvers, ar mažosios tautos gaus teisės gyvuoti ir lavintis, kaip jos pačios nori, ar jų gyvastis paries tik-tai nuo gero noro stipriųjų kaimynų. Vienu atsitikimu jos galės visiškai be jokios baimės ir varžymo plėtoti savo tautinius uždavinius, o kitu—joms neliks nieko, kaip tik atsakyti nuo savo teisių, nuo savo gyvasties ir pakliūti į nelaisvę savo smarkių ir negailestingų nugalėtojų. Mažosios tautos jau turi tikrą pavyzdį, kas su jomis gali atsitikti. Visoje istorijoje nerasime tokio aiškaus ir baisaus perspėjimo, kaip Belgijos sunaikinimas.

1914 m. liepos mėnesyje Belgija iš visų atžvilgių tebebuvo laimingiausia ir turtingiausia šalis. Jos gyventojai turėjo puikią praeitį ir garsias visame pasaulyje tradicijas; jos valdžia buvo liberalingiausia Europoje ir jos gyventojai savo mokslu ir darbštumu buvo pasiekę labai augšto pramonės, prekybos ir žemės ūkio laipsnio. O kas svarbiausia, 1831 metais keturių didžiųjų valstybių: Prancūzijos, Vokietijos, Anglijos ir Rusijos buvo garantuota Belgijos neliečiamybė. Prasidėjus karui tarp prūsų ir prancūzų 1870 m. Anglų vyriausybė pareikalavo iš šių valstybių Belgijos neutralitetą patvirtinti ir gavo, ko reikalavo. Tokio pat patvirtinimo Anglų vyriausybė pareikalavo 1914 m. liepos 18 d. Prancūzija iš sykio atsakė Edw. Grejui, Anglijos ministeriui, kad ji gerbsianti Belgijos neutralitetą, o Vokietija atsakė duoti tokį pažadėjimą.

Liepos 21 d. Vokietija pasiuntė ultimatumą Belgijai, reikalaudama iš jos atsakyti nuo neutraliteto ir išleisti per savo žemę vokiečių armiją. Belgijai atsisakius išpildyti tą reikalavimą, vokiečiai įsiveržė į jos kraštą ir užpuolė jos miestus ir tvirtumas. Rugpjūčio 3 d. buvo paimta Liežų tvirtuma, nežiūrint atkaklausio gynimo. Rugpjūčio 8 d. vokiečių sunkioji artilerija visiškai išardė ir išgriovė Namiuro tvirtumą. Belgai nepasidavė, ir tą nepasidavimą vokiečiai palaikė nusikaltimu ir ėmė kankinti visus gyventojus ir griauti jau ne tvirtumas, bet miestus. Visiems žinomas yra bailsus Liuvono, Dinanto, Termondo ir kitų miestų likimas. Nekaraija žmonės: kunigai, moters, vakai, šimtais buvo šaudomi; tuo buvo norima numalšinti belgų dvasia ir duoti pavyzdys kitoms mažosioms tautoms, jog ir su jomis gali taip-pat atsitikti, jei jos išdrįstų ginti savo teises ir kraštą. Spalio 9 d. buvo paimta Antverpija ir belgams beliko mažą jų šalies dalelę už Izero upės ir pusiau suardytas Ypro miestas. Per 3 mėnesius kulturingiausia tauta buvo paversta į nelaimingiausią šalį.

Panašių tarptautinių sutarčių lauzymų atsitikdavo ir pirma, bet pasaulis ligšiol net karo metu pripažindavo laikuriuos dalykus, kurių nieks iš kariaujančiųjų nedrįzdavo laužyti. Taip antai negalima budavo imti gyvybės ir turto nekariaujantiems, gi

kariaujantieji yra žmonės, turį tam tikrą organizaciją, formą, vadus ir t.t. Negalima šaudyti neginamų miestų, negalima bausti vienu kartu visų kokių nors miesto ar sodžiaus gyventojų, kad koks vienas žmogus iššovė į kariuomenę. Atsitikimas su Belgija parodė visam pasauliui, kad dabar elgiamasi su tarptautine teise visai priešingai. Šis karas iškėlė naują principą: visa gera, kas naudinga karui; karo tikslas nuveikti savo priešininką, greičiau baigti kovojus. Tad visa, kas veda į tą tikslą, kaip gyventojų terorizavimas ir kiti visi baisumai, yra teisėta, nes artina karo galą. Aišku, kad norima pakeisti pats karo pobūdis didžiųjų, galingųjų tautų naudai ir mažųjų pradžiai.

J. J.

Lietuvių gimnazijos atidarymas.

Šiuo nerimo metu lietuvių gyvenime reikia pažymėti svarbų atsitikimą: lietuviams vyriausybės leista laikyti savo gimnaziją. Tat faktas, kurs paprastomis gyvenimo sąlygomis vargiai būtų galėjęs įvykti.

Atstovo M. Yčo įsteigtoji lietuvių vyrų gimnazija jau pradėjo veikti Voroneže. Greitu laiku bus atidaryta gimnazija ir mergaitėms. Abiem gimnazijom duotos yra visos teisės, taip kad vis viena, kokią gimnaziją kas baigia — vyriausybės, ar tą naujai įsteigtąją. Nereikia daug ir sakyti, kokią naudą jina mums gali suteikti, nes lietuviai mokiniai pabėgėliai galės ten naujai įstoti arba toliau varyti pradėtą jau kitur mokslą ir be to ras sau prieglaudą. Prie gimnazijų yra įsteigtas bendrabutis, kur mokiniai pabėgėliai turės visą išlaikymą visai veltui. Dauguma mokytojų taip pat lietuviai.

Rugsėjo 10 dieną buvo vyrų gimnazijos atidarymo iškilmė, kurioje dalyvavo tyčia atvažiuoję iš Petrapilio gimnazijos įsteigėjas atstovas M. Yčas, Centralinio Lietuvių Komiteto nariai St. Šilingas ir J. Kubilius, lietuviai ir rusai mokytojai ir mokiniai. Per iškilmę atstovas Yčas prabilo į mokytojus ir mokinius iš pradžių rusiškai, kviesdamas visus į darbą, o paskui ilgesnioje savo prakalboje lie-

tuviškai, pabrėždamas, kad Lietuvių Komitetas, rūpindamasis, kiek galėdamas, palaikyti šiuo sunkiuoju metu mūsų kultūros plėtojimąsi, ypač daug dėmesį deda moksleivių reikams, aprūpindamas mokinius pilnu išlaikymu, drabužiais, knygomis. Kvietė todėl mokinius imties tik mokslo, laikyties nustatytos tvarkos ir klausyti savo viršininkų, kad ši pirmutinė mūsų gimnazija įgytų sau gerą vardą ir ilgainiui nereikėtų dėl jos kirsti įsteigėjams ir lietuvių tautai. Dabar esanti suteikta mūsų jaunuomenai gera proga šviesties, kad išėjus mokslus, paskui galima būtų dirbti Lietuvoje jos labui. Be to, Komiteto nariai aplankė mokinių bendrabučius, susipažindami su tvarka.

Geresniems laikams virtus, tos gimnazijos bus perkeltos į Vilnių, taip kad mes turėsime savo gimnazijas savo sostinėje.

Centralinio Liet. Draugijos Komiteto

nukentėjusiems dėl karo šelpiti darbai.

I. Igaliotinių pranešimai.

Kun. M. Raštučio.

Jaroslavlėje vietos daktaras Mikeliūnas pakviestas gydyti lietuvių pabėgėlių. 3—IX tam kartui susidarė Vietos Taryba, kun. M. Gustaičiui pirmininkaujant. Adresas: Срубная ул. 28, 1. Tąpat dieną pradėjo veikti Darbo Biuras. Vedėjas kun. K. Bičkauskis. Adresas: Железная ул. 17, 3. Taisomos prieglaudos vaikams.

Ribinske pabėgėlių lietuvių apie 1000. Miestas indiferentiškas. Pabėgėlių aprūpinimas visiškai menkas. Medicinos pagalba silpna. Per dvi savaites mirė 15 vaikų. Reikalinga savarankiška organizacija. Pradėta surašinėti lietuvių pabėgėlių. Susiranda nemažas burių lietuvių vietinių gyventojų, kad ir pamiršusių kiek Lietuvą. Steigiamas skyrius, vietos lietuviams dalyvaujant. Drauge su gydytoju Kripendorfu sprendžiamas sandomų lietuviams pabėgėliams butų tinkamumas higienos žvilgsniu. Reikalinga dvasios globa, laikraštis, knygelės.

Roslavlėje atidaroma vaikų prieglauda ir mokyklėlė.

Kun. M. Gustaičio.

Jaroslavlėje lietuvių pabėgėlių jau virš 1000 žm. Baisi tautinė konkurencija gresia išgaudyti mūsų vaikučius. Sąmata: mokslui apmokėti ir aprūpinti dešimčiai Marijampolės gimn. moksleivių lietuvių iškarto 300 rb. ir kas mėnuo po 400 rb. Trims vaikų prieglaudoms įsteigti (viena Frelbio sistemos) dviem šimtam vaikų — 5.100 rub. Jiems išlaikyti kas mėnuo — 3390 rb. Amatų mokyklai įsteigti (dvidešimties mokinių apdarų amato ir penkiolika — dailidžių) — 1275 rb. Išlaikyti jiems mėnesiui — 1010 rub. Įsteigti siuvyklai (dešimties darbininkių) — 600 rb., išlaikyti kas mėnuo (skaitant ir medžiagą) — 830 r. Bendrai pabėgėlių masei aprūpinti (tameskaičiuje ir inteligentingesnių) kas mėnuo — 14.675 rb. Organizacijos reikams — 1440 rb. Mokyklai-prieglaudai įsteigti šimtui vaikų Rostove — 2650 rb. Iš viso Jaroslavlės rajonui: iškarto — 11.045 rub. ir kas mėnuo — 22.260 rublių.

Rostovas (Jar. g.). Gauta žinia, kad atėjo 20 vagonų pabėgėlių. Jų tarpe apie 300 lietuvių. Vietos Komitetas prašo kuoveikiausiai tenai atvykti ir suglobti tuos bastuoklius-tremtinius, nes jie negali susikalbėti ir nepasitiki vietos svetimaučiais. Žmonės reikalauja masei aprūpinti „Lietuvių Balso“. Išdalinus neapsakomai džiaugiasi. Reikia toliau siųsti — nauda aiški.

Kun. A. Ivaška.

Nižnij-Novgorod. Daug lietuvių suradę sau darbo, išgyveno mieste, bet dauguma tebevangsta barakuose mugės rajone. Čia tikras skurdas. Barakai šalti, taikinti tik vasarai, be pečių. Žmonių ir daiktų kimštė prikimšta. Vaikai serga smarkiai. Susidarė sanitarijos komisija, bet nėra dar ligoninių, o miesto ligoninėje trūksta vietos. Kiekvieną dieną pabėgėlių padėjimas eina sunkyn. Miestas mažai tesirūpina. Pradėjo tarties su „ziemstva“, bet nieko nenuveikia, tik žodžiai, o darbo mažai. Per miesto ir ziemstvos Valdybų posėdį buvo į tai lietuvių nurodyta. Lenkai ir žydai palaikė. Didžiausias reikalas — tai šiltų butų, o jų kaip ir nėra. Steigiamon vaikų prieglaudon jau užsirašė arti 100 vaikučių. Prie-

glaudai įsteigti Tatjanos Komitetas žadąs duoti po 20 rub. vienam vaikui ir po 6 rub. jam išlaikyti per mėnesį. Apskritai Tatjanos Komitetas labai padeda dirbti. Gelžkelio stotyje atidarytas skyrius prie bendro Registracijos Biuro surašinėti lietuviams pabėgėliams. Privažiavo daug lietuvių darbininkų iš Rygos draug su savo dirbtuvėmis; tarp jų yra susipratusių lietuvių. Bažnyčioj išgautos lietuviškos pamaldos kas šventadienį 10 val. ryto. Didelis reikalas aplankyti apylinkes, nes daug lietuvių tūno įvairiuose miesteliuose, sodžiuose. Upėms užšalus nebegalima bus susižinoti. Pabėgėliai labai ištroškę lietuviškų raštų. Lenkai ir pradėjo darbuoties, tik jie čia skirstosi į lenkus Lenkijos ir Lenkus Lietuvos bei Volinės. Kiekvienai skyrium darbuojasi.

Stud. Savickio.

Nižnij Novgorod. Pabėgėlių šelpimo darbas šiaip-taip nustatytas. Žemietija, miestui padedant, spiečia visą didįjį pabėgėlių šelpimo darbą; ji teiks valgi ir pastogę, ieškos darbo, kelioniuos sodžiuose. Tatjanos Komitetas draug su tautinėmis organizacijomis pripažinti „filantropijos“ įstaigomis, kurios kaip ir privalo tą didįjį darbą padailinti, atšifuoti, būtent: rubai, mokyklos, vaikų prieglaudos, atskirų tautinių reikalų tenkinimas. Suvienitoje Komisijoje nutarta atvažiuoją lietuvių siųsti vienan barakan, o tą baraką pavesti lietuvių globai; be lietuvių igaliotinio žinios sodžiun ar miesteliuose lietuvių neįsiųsti. Nižnijam tokia kamša, jog negalint mieste lietuvių apgyvendinti, galima būtų juos miesteliuose vežti, tik būtinai būriais ir su inteligentin. gesniais palydovais. Tokiuose miesteliuose galima būtų nustatyti gera globa. Žydai jau taip darą. Atskirų žmonių sumanymu, steigiamas knygynėlis. Visi, ką kas turi iš lietuviškų raštų, neša ten knygynėlin. Jaučiamas baisiausias bėdas lietuviško rašto. „Lietuvių Balsas“ labai branginamas. Dorpatio universitetui Nižnij persikėlus, darbas palengvės.

Kazanėje pabėgėlių nedaug, bet laukiama „šimto tūkstančių“ (visur, kur tik neatvažiuojų, ima pasakoti, kad ateina-atgrįžąs kaž-koks mistiškas šimtas tūkstančių). Lietuvių bus

E. de Amičis.

MOTINOS BEIEŠKANT.

Dvidešimt septynias dienas reikė keliauti! Bet paskutinės buvo pačios gerosios. Oras buvo gražus ir švelnus. Jis susipažino su vienu seniu iš Lombardijos, kurs ėjo Amerikon atlinkytų sūnaus, ūkininkavusio netoli nuo Rosariaus miesto. Išpasakojo jam viską apie namus, ir senis dažnai jam kartodavo, glostydamas galvą: „Drąsos, vaike, tu rasi savo motiną sveiką ir linksną“. — Draugė su seniu ji stipriai liūdini nujautimai tapo linksmomis. Sėdėdamas laivo pirmagaly greta su seniu sodėdė, kurs rudydavo pypkę, po žvaigždėtu dangum, tarp išėivių burių, kurie giedodavo, šimtą kart jis įsivaizdindavo, kaip jis atvyks Buenos Airesan, regėdavo save beeinant nurodytąją gatvę, razdavo sankrovą, lėkdavo pas dėdę: „Kaip mano motina? Kur? Einam tuoj!“ — „Tuoj einam“. Abudu jie leizdavos bėgti, lėpdavo kopečiomis, atsidarydavo durys... Čia jo monologas nutrūkdavo, vaidentuvė turėdavo neišpasakytame saldume tiek, kad jis išsitraukdavo iš užančio medaliką, kurį nešiojo ant kaklo, ir, bučiuodamas jį tylomis, kalbėjo savo maldas.

Dvidešimt septintą dieną po išvažiavimo atvyko. Buvo rausva gegužės mėnesio aušra, kai laivas išleido inkarą didžiausioj Platos upėj. Ant vieno jos šono išsiplėtė didelis Buenos Aires'o miestas, Argentinos sostinė. Gražus oras jam rodėsi geras ženklas. Iš džiaugsmo ir nekantrumo pats nežinojo, kur esąs. Jo motina už kelių varstų nuo jo! Už kelių valandų ją išvys! Jis buvo jau Amerikoje, naujajame pasauly ir turėjo drąsos atvykti vienas. Jam rodėsi, kad ilgiausioji kelionė buvo atlikta vienu matu. Jam susidavė, kad jis atskrido per sapną ir ten nubudo. Buvo tiek laimingas, kad veik nenustebo ir nenūiūdo, kai paieškojęs kišenėj neberado vieno iš dviejų mazgelių, į kuriuos buvo perskyręs visą savo nedidelį turką, kad kartu neišgaisintų visko. Mazgelis buvo pavogtas, ir jam liko tik ke-

lios lyros. Bet ką tat reiškė dabar, kai buvo arti motinos. Pasiėmęs rišulį ant rankos nuėjo kartu su kitais italais laivelin, kuriuo privažiavo arti krašto, iš laivelio išlipo barkon, kuriai vardas buvo Andrea Doria. Išlaipintas ant molo atsisveikino su savo draugu, seniu lombardiečiu, ir dideliais žingsniais leidos miestan.

Atvykęs pirmosios gatvės galan paklausė praeivį, kur reikia eiti, norint rasti gatvę los Artes. Užkalbintasai kaip tik pasirodė esąs italas darbininkas. Šisai nuostabiai pažiūrėjo į berniuką ir paklausė, ar jis moka skaityti. Vaikas pasakė — taip. — „Na gerai“, tarė darbininkas rodydamas jam gatvę, kuria ėjo, — „eik vis stačiai“ skaitydamas gatvių vardus ant kampų; galų gale rasi taviškę“. — Pasakęs jam ačiu berniukas nuėjo nurodytojon gatvėn.

Gatvė buvo tiesi, be galo ilga, bet siaura. Kraštais stovėjo žemi balti nameliai, panašūs į vasarnamius. Buvo pilna žmonių, ratų ir vežimų, kurie darė didžiausią trukšmą. Vienur-kitur plevėsavo didelės vėliavos įvairiomis spalvomis, su parašais didelėmis raidėmis, kur koks laivas kada išvažiuos. Nuolat besidairydamos kairėn pusėn ir dešinėn, išvydo kitas dvi gatvi, kurios tolyn bebėgdamos nyko iš akių, taip-pat su baltais žemais nameliais šonuose, su daugybe žmonių ir vežimų. Tolumoj jos rodėsi perkirstos stačia linija beribių Amerikos plotų, panašių į jūrų horizontą. Miestas jam rodėsi be galo didelis. Rodėsi kad galima eiti per kiauras dienas ir savaites, vis matyti iš vienos ir iš kitos pusės gatves, panašias į šias, ir kad visa Amerika jų pilna. Akyliai žiūrėjo į gatvių vardus; jam išrodė jie keisti, sunkiai išskaitomi. Išvydęs kiekvieną naują gatvę jautė širdies plakimą, manydamas, kad tai bus ieškomoji. Žiūrėjo taipgi į visas moteriškes, besivildamas užtikti motiną. Kartą išvydo vieną pirmagaly, ir net jam kraujas pašoko; pavijo, pažiūrėjo: tai bevo negrė.

Jis ėjo vis skubniaus ir skubniaus. Atėjęs kryžkelin perskaitė vardą ir sustojo, lyg prikalts, ant tako. Tai buvo los Artes gatvė. Pasukęs jon pamatė 117 numerį, dėdės krautuvė turėjo numerį 175. Dar daugiau ėmė skubėti eiti, beveik

bėgti. Prie 171 numerio gavo stapterti atsidusti. Ir tarė sau: — Matušė, matušė! Jau tuoj tave išvysiu! — Vėl pradėjo bėgti paakiui ir priėjo prie nedidelės krautuvės papuošalų. Buvo tat ieškomoji. Prisiartino.

Išvydo žilaplaukę moteriškę su akiniais.

— Ko nori, vaike? — prakalbino ji ispaniškai.

— Juk ši krautuvė — paklausė berniukas sunkiai žodžius tardamas: — Pranciškaus Merelio? —

— Pranciškus Merelis mirė, — atsakė moteriškė itališkai.

Vaikui lyg kas durė širdin.

— Kada mirė?

— Bus jau gerokai laiko, — tarė moteriškė; — bus jau keli mėnesiai.

Reikalai nuėjo blogyn ir išbėgo. Sako, busias nuvykęs net Baja-Blankon, labai toli iš čia. Tik ką nuvažiuojęs ir miręs. Krautuvė dabar yra mano. Berniukas išblyško.

Paskui greitai pasakė: — Merelis žinojo mano motiną, o mano motina buvo čia tarnaitė pas ponus Mekinezus. Vien jis galejo man pasakyti, kur ji. Aš atėjau Amerikon motinos ieškotų. Merelis įteikdavo jai laiškus. Aš būtinai turiu rasti motiną.

— Nabagas — tarė moteriškė, — aš jau nežinau. Galiu paklausti berniuką iš kiemo. Jis žino vaikiną, kurs kartais patarnaudavo Mereliui. Gal jis žinos šį-tą.

Išėjusi vidun ji pašaukė berniuką, kurs tuojau atėjo. — „Sakyk“ — klausė krautuvininkė, — meni, sveikas, kad Merelio vaikas nuolat nešdavo laiškus tarnaitėi šalies sunų namuosna? —

— Pas ponus Mekinezus, — pritarė vaikas, — taip, retkarčiais. Gale los Artes gatvės.

— Ačiu poniai! — sušuko Morka. Tegu pasako man numerį... nežino? Tegu mane nuveda... Vesk tu mane, berniuk; aš dar turiu pinigų!

Tat jis pasakė taip karštai, kad berniukas nelaukdamas, kol moteriškė paprašys, atsakė: — „eiva“, — ir pirmas skubina išėjo.

apie 50 zm. Pabėgėlių ešelonui pri-
buvus, neduoda nė kvėptelėti, tuoj i
garlaivius sodina ir gabena sodžium.
Tasai paskubos gabenimas aiškina-
mas tuo, kad, navigacijai pasiliovus,
nebegalima bus gabenti. Organizuoja-
si Miesto Žemietijos Komitetas, vei-
kia Tatjanos, studentų komitetai ir
žydų, latvių, lenkų, totorių organiza-
cijos. Kadangi Kazanė didelė ir pra-
moninga, o pabėgėlių lietuvių kol-
kas nedaug, reikėtų būtinai siųsti čio-
nai pabėgėliai. Taip ir sutarta su vie-
tos lietuviams. Jie pasiruoš ir lauks.

Fragmentas

iš ciklaus — „Pro tikėjančius“.

Mažutis ankštas kambarys,
Viduj ir šalta ir tamsu;
Stalėlis, knygų rinkinys,
Pats vienas šiandien čia esu.
Už lango siena nešvari
Ir bangos rūko nesmagaus.
Ilgu ir liūdnu... — neturi
Nei tyro oro, nei dangaus.

Ir lekia ten toli mintis
Ieškotų saulėtų vaizdų
I Lietuvos gimtas šalis,
Ant sraunaus Nemuno krantų.
Bet raski šiandien, jei gali,
Kur skausmo ašarų nėra?
Kur žydi gėlės ir tyli
Gamtužė džiugina giedrą?
Deja, visur klaidų nykū.
Nyki ir tu, Tėvų šalie!
Perdėm išmindžiotu lauku
Per tave kraują pasilie'.

Ir palikau gimtus kraštus,
Kur tiek svajojau ir kenčiau.
Ten džiaugsmo spindulys skaisčius
Tamsoj sušvėzdavo skaisčiau.
Mačiau skausmų. Man jie šventi.
Širdies tyla — kapų tyla;
O kai džiaugiesi ar kenti
Prabyla snaudusi siela.

Ir šiandien štai toli, toli,
Tarp miesto užesio trukšmų,
Širdie, išnaudo prabili
Aidais ir džiaugsmo ir skausmų.

Putinas.

Petrapolis,
13—IX—1915.

Korespondencijos.

Liesnoja (Udielnaja). Čia, Petrapi-
lio priemiestyje, ten, kur eina ilgas
Viborgo plentas, prie katalikų nedi-
delės bažnytelės, klebonijos namuose
(Kuzniečnaja ul.) rugsėjo 6 dieną bu-
vo nepaprasta iškilmė — pradedamo-
sios parapijos mokyklos atidarymas
ir pašventimas.

Mokykla įkurta pasiturinčių para-
pijonų lėšomis ir šiaip pašalinių lab-
darių žmonių aukomis, tarp kurių
pažymėtina p. Jasinskienė, paaukoju-
si 200 rub. ir pažadėjusi kas mėnuo
duoti mokyklai laikyti po 50 rub.

Kas ypatingai pažymėtina — kad ši
parapijos mokykla skiriama yra ne
vien tikrai lenkam (kaip dažnai atsi-
tinka), bet ir lietuviams, ir latviams.
Tuo tikslu yra pakviesti net dvi mo-
kytoji: lenkė lenkam, lietuvaite lie-
tuviams. Toks mokyklos įkūrėjų pa-
sielgimas yra girtinas, yra tat teisy-
bės darbas. Lietuvių vaikų, ligšiol
užsirašiusių į mokyklą, yra tikrai 20,
tuo tarpu lenkų priskaitoma net 70
(žinoma, tarp jų 70 yra priskaitytų
daug gudų, rusų ir latvių). Toks ma-
žas lietuvių vaikų skaičius yra išai-
škinamas vien tikrai lietuvių neran-
gumu. Juk lietuvių katalikų Liesnojos
bažnyčios (šv. Pranciškaus, Viborgo
pusės filijos) apygardoje yra ganadi-
delis būrys, kad iš tikrųjų galėtų bu-
ti kur kas daugiau lietuvių vaikų mo-
kykloje.

Mokyklos atidaryti ir pašventinti
atvyko pats Jo Eksc. vyskupas Cie-
pliakas, kurs du kartu prakalbėjo (i
žmones ir vaikus) lenkiškai, aiškin-
damas mokyklos naudingumą ir rei-
kalingumą. Vaikų su tėvais buvo tiek
daug prisigrūdę, jog negalėjo beveik
sutilpti ankštuose klebonijos kamba-
riuose.

Lietuvių merginų bendrabutis prie šv. Mikalojaus bažnyčios Vilniuje, (Lietuvių
Draugijos d. k. n. š. isteigtas ir laikomas.

Nors mokykla skiriama parapijos
vaikams, bet mielu noru priimtų ir
pabėgėlių vaikus. Tuo reikalu, pabė-
gėliai, kurie gyvena arčiau tos ba-
žnyčios, galėtų kreipties į susidariusį
mokyklai prižiūrėti komitetą. Lietu-
viams būtų geriausia kreipties į p.
Umbrsą (Liesnoja, Anglijskij prosp.
№ 5), lietuvių komiteto kasininką.
Ten buvęs.

Tverė. Tverėje jau seniau gyveno
klebonas kun. Kanapackis, zokrastio-
jonas, varpininkas ir varganininkas,
moką lietuviškai. Liudeckis ir Macke-
vičius, aptiekos krautuvės savininku, —
tat, tur būti, visi nuolatiniai Tverės
gyventojai lietuviams.

Atbėgo šie kunigai: Urbonavičius,
Braknė ir Plungė. Paskutinysis atbė-
go iš Pskovo. Be to, tarp pabėgėlių
yra mokytojas Antanas Rudis iš Sa-
ločių parap., Kamėnų sodžiaus, bai-
gęs „Saulės“ kursų ir vienu metų
pedagogijos kursų prie Veiverių mo-
kytojų seminarijos, ir jo sesuo Ona.
Mokytojas kol-kas tebėra be vietos.

Pirmojo bėgimo pabėgėlių yra nuo
Šiaulių ir iš toliaus iš Žemaičių; an-
trojo bėgimo daugiausia yra nuo Pa-
svalio, Saločių, Biržų, Šembergo,
Krinčino, Sosto ir t. t.

Rašant kam iš pirmiau minėtų
žmonių arba ir apskritai kam iš pa-
bėgėlių, jeigu jaučiama, kad yra Tve-
rėje, geriausia rašyti kun. klebono
adresu, kad atiduotų kam reikiant.

A. R.

Nargeno sala (25 varst. nuo Reve-
lio). Čia darbuojasi daug darbininkų,
yra ir lietuvių pabėgėlių nuo Taura-
gės ir kitų Lietuvos miestelių. Padė-
jimas ne pergeriausias. Gyvena ne-
švariose kazarmėse, kuriose yra pri-
visę visokio gyvio. Darbas ne lengvas,
o uždurbis menkas. Laikraščių gau-
name tik „Rygos Garsą“, išskiriant
svetimaucius. Todėl, gavę vieną „Lie-
tuvių Balso“ numerį, skubiname tuo-
jau jį užsisakyti. Jis mus visus su-
šauks į vieną kuopelę: vaikus prie
tėvų, seseris prie brolių, gentis prie
giminių. Laikraštis mums patars, kad
nenaudotų mūsų, išsklidusių po vi-
są Rusiją. Galų gale, nutilus audrai,
užtekės mums vėl šviesi saulutė ir
per laikraščius vėl susisauksime ir
susirinkime savo apleistą tėvynę
Lietuvon.
M. Gasperaitis.

Zinios.

Petrapolis.

Lietuviškosios pamaldos
šv. Kotrinos bažnyčioje.

1. Pamokslai prieš sumą pusiau
vienuoliktos — kas ketvirta šventa
diena (skaitant ir sekmadienius).

2. Vakariniai pamokslai prieš mi-
šparus pusiau penktos — kas antra
šventa diena.

3. Per karą pamaldos pirmadie-
niais (panedėliais), aštuonias mušus
vakarą.

4. Vaikai mokoma katekizmo ir
ruošiami pirmosios išpažinties pir-
madieniais (panedėliais) nuo 7 lig 8
vakarą oratorijoje prie zokrastijos.

5. Išpažinties lietuviškai klauso šie
kunigai: Senkus, Racevičius, Mažona-
vičius ir Rutenis.

Kviečiame brolius lietuviams nau-
doties šiomis sunkiai gautomis teisė-
mis lygiai su kitomis tautomis. Pa-
rodykite, jog ne tik mokam ieškoti
tų teisių, bet ir radę naudoties.

Kun. Bronislovas Rutenis.

Lietuvių kursai. Lietuvių
Draugijos Centralinis Komitetas d. k.
n. š. steigia ruošiamuosius kursus su
plačia tos rūšies kursų programa,
kaip, sakysim yra kursai Černiajevo
arba kiti. Kursų direktorium pakvie-
stas pedagogas A. Purėnas. Priimami
bus visoki mokiniai, kurie nori prisi-
ruošti šokiui ar tokiam egzaminui,
kaip antai: 4-rių, 6-rių, 8-rių klasių
atstatyti, aptiekos mokinio, liaudies
mokytojo ir t. t. Kursai yra taisomi
ypač tiems jaunikačiams ar jaunikaič-
tėms, kuriems (rioms) neteko išeiti
sistematingai šokiok ar tokios moky-
klos kurso. Stoti gali vaikinai ir mer-
ginės. Reikia pasiskubinti. Prašymus
priima kursų direktorius A. Purėnas
(Bol. Podjačeskaja 16, b. 2; telefonas
610—61) ir Lietuvių Draugijos Cen-
tralinis Komitetas (Baskov per. 29).

Įvairios.

Jaroslavlė. Į Jaroslavlė atsikė-
lė Marijampolės vyrų gimnazija. Mo-
kslas jau prasidėjo. Prie šios gimna-
zijos paskirtas mokytoju Justynas
Jankevičius, pirmiau mokytojaves Sied-
lece privatinėje progimnazijoje.

Moka už pražuvusį laga-
miną (bagažą). Paskutiniu laiku,
bevažiuojant geležinkeliais, keleiviams
yra pražuvę daug lagamino. Daug jo
neberandama ir Varšuvos stotyje (Pe-
trapilyje). Dabar už neberandamą la-
gaminą moka pinigais: 1 klasės ke-
leiviui 3 rub. už kiekvieną lagamino
svarą, 2 klasės — 2 rub. ir 3 kl. —
1 rub.

Pabėgėliams liepia pasi-
rodyti. Vidaus reikalų ministerija
įsakė visiems gubernatoriams nesitė-
siant paskelbti savo gubernijoje apsi-
stojusiems jauniems pabėgėliams, tu-

rintiems 1917 metais stoti į kariuo-
menę, kad jie tuoju pasirodytų tos
apskrities kariuomenės viršininkui,
kurioje kas dabar yra apsisostę, nes
1917 metų naujokai jau yra pirmiau
pašaukti kariuomenėn.

Vilniaus Lietuvių Banka.
Prisiartinus vokiečiams prie Vilniaus,
Lietuvių banka (3-ji Vilniaus Savitar-
pinio Kredito Draugija), kaip ir visos
kitos kredito įstaigos, turėjo išsikelti
iš Vilniaus. Išsikėlė ji į Maskvą. Da-
bar visus Lietuvių Bankos reikalus
yra apsiėmęs vesti J. Mašotas. Ban-
kos reikalais reikia kreipties šiuo ad-
resu: Москва, Милютинский пер. 18,
кв. 9. 3-ье Виленское Общество Взаим-
ного Кредита. Н. М. Машотасъ.

Voronežas. Čia yra mokinių ben-
drabutis. Jo adresas toks: Gruzovaja
28, d. Ammosovoj. Tuo adresu reikia
kreipties į „Saulės“ kursų mokinius,
tarp kitų ir į Joną Krukonį.

Žemaičių kunigų čia, rodos, bene-
bus tik vienas pats Kastantinas Al-
šauskis.

Iš Amerikos.

Lawrence lietuviams, kaip rašo
„Žvaigždė“ № 34, yra išleidę Vašin-
gtonan ir Tautų Konferencijon per
Gabrij

Tautų ir valstijų Kongresui lietuvių
peticiją.

Lietuvių tauta indoeuropiškios kil-
mės, gyvena ant Baltijos krantų Ne-
muno baseine nuo praistoriškų laikų.

Viduryj XIV-to amžiaus Lietuvių
tauta, paluiosavusi didesniąją Rusų
dalį nuo Mongolų jungo, įkūrė ga-
lingą Lietuvių-Rusų valstiją nuo Bal-
tijos iki Juodųjų jūrų.

Pradžioje XV amžiaus (1410 m.)
Lietuviai su pagalba Slavų (Rusų,
Lenkų, Čekų ir k.) sulaukė Teutonų
žengimą į Rytus, pergalėdami juos
ties Grunvaldu.

XVI amžių (1569) Lietuviai susi-
vienijo su Lenkija politikos unija,
kaip kad buvo Švedija ir Norvegija
arba Austrija ir Vengrija.

XVIII-me amžiuje (1772—1795 m.)
Lietuva drauge su Lenkija buvo Prū-
sų ir Rusų padalyta: Rusija užėmė
visą šalį nuo Nemuno į Rytus; Prū-
sai — šalį į Vakarus nuo Nemuno
(dabartinę Suvalkų dalį Lomžos ir
Gardino gub.).

Pradžioj XIX amžiaus Napoleonas
Tilžės traktatu (1807), sutverdamas
Varšuvos kunigaikštiją, priskyrė prie
jos Lietuvos dalį, šiandien žinomą
kaipo Suvalkų gub. Vienos kongresas
1815 m. Varšuvos kunigaikštiją pa-

vedė Rusijai. Dėlei to didžioji Lietuvos dalis atsirado Rusijos ribose, mažesnioji gi — Prūsijoje (Gumbinės ir Karaliaučiaus apygardos dalys, lietuvių gyvenamos).

Neveizint į amžius kovos ir svetimtautių įtekėjimo, Lietuvos tauta, sukskaldyta į kelias dalis, išlaikė neliečiamybę savo kalbą, būdą, papročius ir meilę prigimtos šalies.

Mes, žemiau pasirašiusieji, Lietuvos tautos nariai, remdami tautų principu, reikalaujame suvienijimo visų Lietuvos dalių į vieną politiskai-administratyvinį kūną, kuriam turi būti suteikta autonomija, idant mūsų tauta, niekieno nevaržoma ir netrukdoma, galėtų plėtoties ir nešti žmonių naudą.

Tuo tikslu mes reikalaujame atskyrimo Suvalkų gubernijos nuo Lenkijos, lygiai kaip ir viršminėtų Rytprūsijų apskričių (Gumbinės ir Karaliaučiaus apygardų dalių, lietuvių gyvenamų) ir suvienijimo jų su didžiąja Lietuvos dalimi, t. y. Vilniaus ir Kauno ir dalimis Kuršo ir Gardino gubernijų.

Lawrence, Maas., June 18, 1915.

Karas.

Rusų šone frontas mažai besikeičia. Kaip jau minėjome praėjusį kartą, vokiečių žengimas gilyn į Rusiją sustojo. Mūsų, kaip prieš kelias dienas, taip ir dabar, tebeina mažne tose pačiose vietose, tik tarpais rusai pastūmėjo vokiečius atgal ir atsiėmė kai kurias pirmiau vokiečių užimtas vietas.

Kaip matyti iš Vyriausiojo Štabo pranešimų, rusai jau yra pasistūmę į priešakį Medziolkos paupiuose. Kazėnu ir Pástovių apylinkėse rusai išmūšė vokiečius iš Kazlų ir Telėkų sodžių. Į pietus nuo Vyšniavos ežero jie keliuose vietose išsikėlė per Spiaglicos upę. Čeremšicų ir Stachovcų apylinkėse 300 sveikų vokiečių ir 5 jų aficerai paimti į nelaisvę. Tarp jų yra 19 artilerininkų su 1 oficeriu. Be to, tose vietose rusams pateko į rankas 4 kulkosvaidžiai ir daug kitų daiktų.

Dvinsko apylinkėse, tarp geležinkelio ir Šventeno ežero vokiečiai ties Šiškavo sodžium buvo paleidę baisiai šaudyti vieno rusų pulko stovyklą. Šaudė didžiosios armatos, lig 8 colių didumo. Apšaudę puolė į apkasus ir jau buvo į juos įsiveržę. Tada rusų artilerija ėmė šaudyti kaip tik tuos apkasus. Netrukus rusų kariuomenė puolė atsikirsti. Vokiečiai neatsitūrėjo, ėmė gurti ir pasitraukė atgal. Rusai vėl atsiėmė savo apkasus.

Tokios pat rūšies mušiai eina ir pietų rusų šone. Rusai išmūšė austrus—vokiečius iš Kostiuchnovkos ir Sovieščicos sodžių ir paėmė 200 vyrų, 2 kulkosvaidžių ir vežimų vartinę. Dar toliau į pietus rusai išsikėlė per Stires upę ties Polona ir ties Kozliničių sodžium, išsikėlė išmūšė priešininkus iš Cminos sodžiaus.

Prancūzų šone Šampanės mušis jau bus pasibaigęs. Sąjungininkai paėmė visas tris vokiečių stovyklų linijas. Vokiečiai paklojo daugybes žmonių besistengdami atsiimti prancūzų ir anglų paimtus apkasus. Mušis tęsė nuo rugsėjo 12 lig 17 dienos. Kaip praneša vyriausias anglų vadas Frenčas Anglijos karaliui, sąjungininkų apas per visą šį mušį buvęs labai geras, ir jis tikisi, kad tas mušis esanti tik pirmoji didžiausio mušio fazė, mušio, kuris butinai turis privesti prie laimėjimo.

Balkanuose santykiai kas kartą vis blogesni. Rusija įdavė ultimą Bulgarijai, reikalaujama, kad Bulgarija liautųsi bičiulavusis su Rusijos, slavų ir sąjungininkų priešininkais ir pavarytų iš savo kariuomenės vokiečių ir austrų aficerius, kurių ten daug susitelkę. Bulgarijos atsakymas dar nežinomas. Spėja, kad ji mėginsianti sukties ir teisintis, kad galima būtų nutęsti laikas. Prancūzai su anglais siunčia per Salonikus serbams pagalbos. Graikai, sako, protestuoja, kam laužą jų neutralitetą.

Visų Lietuvių Komiteto įgaliotinių Biuras prašo pranešti savo adresus.

Plačiai atskleidžiamas „Lietuvių Balso“ skiltis mūsų tautos ir tautiečių reikalams nušviesti Redakcija prašo iš visur siųsti žinių.

Redaktorius-Leidėjas Martynas YČAS.

GININĖS IEŠKO:

1. Abromaitienės Aleksandros, 60 m., Kauno gub. Baisogalos valsč. Andriūnų sodž.
2. Aukštikalnytės Emilijos, 22 m., Kauno gub. Zarasų apskr. Papilio parap.
3. Aukštikalnio Jono, 18 m., Kauno gub. Zarasų apskr. Papilio parap.
4. Blotnienės Zofijos, 40 m., Kauno gub. Baisogalos valsčiaus, Grikinų sodž.
5. Bukontaitės Leonoros, Kauno gub. Telšių apskr. Varnių miest.
6. Čapų Petro ir Pavilo, 11 ir 9 m., Kauno gub. Linkuvos valsčiaus.
7. Čičinaitės Elžbietos, 16 m., Kauno gub. Ukmergės apskr. Vyžonų vals. Sudeikių par. Nuodegulių sodž.

8. Dvaranauskienės Marijonos, Kauno gub. ir apskr., Cekiškio parap., Mileikių sodž.

9. Gabrielaičio Jono, 28 m., Kauno gub., Šiaulių apskr. Leporių sodž.

10. Giėdrikaitės Elenos, Kauno gub. Panevėžio apskr., Molainių sodž.

11. Girmienės (Čičinaitės) Veronikos, 80 m., Kauno gub. Ukmergės apskr. Vyžonų valsč.

12. Jonėno Jono, 23 m., ir Jonėnienės Kazimiro, Kauno gub. Panevėžio apskr. Saločių miest.

13. Ilmanavičių — Jono, 10 m., Aleksandro, 15 m., ir Viktorijos, 50 m., Kauno gub., Krakių valsč.

14. Katiliaus Juozo, 45 m., Suvalkų gub. Marijampolės apskr., Šunskų valsč., Katiliškių sodž.

15. Kizių — Antano, Antaninos, Igno, Magdalenos, Stasio, Onos ir Kazio.

16. Kuzminskio Kazio, Kauno gub. Šiaulių apskr. ir valsč.

17. Ločerio Petro, 23 m., ir Kasės, 17 m., Kauno gub. Panevėžio apskr., Biržų valsč., Nem.—Radviliškio miest.

18. Linkevičių—Aleksandro, 45 m., ir Elžbietos, 44 m., Kauno gub. Panevėžio apskr., Pajuodžių sodž.

19. Lukėnų—Jono, 50 m., Marijonos, 80 m., ir Marijos, 22 m., Kauno gub., Panevėžio apskr. Geidžanevičių gm.

20. Matikauskų—Vincento, 58 m., ir Viktorijos, 50 m., Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Simno valsč.

21. Mickų Onos, Kauno gub., Šiaulių apskr. ir valsč.

22. Misevičių—Eugenijaus, Eufrozinos, Narcizo ir Eugenijos, Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Simno valsč.

23. Miškinio Augustino, Kauno gub. Alotų valsč.

24. Montvydo Antano, 29 m., Kauno gub., Šiaulių apskr., Viekšnių valsč. Užulėknės sodž.

25. Morkunaitės Onos, 20 m., Suvalkų gub., Marijampolės apskr., Aleksoto m.

26. Nikštaus Jono, Kauno gub. Zarasų apskr., Obelių valsč.

27. Nistelių — Jono ir Emilijos, Kauno gub., Linkuvos valsčiaus.

28. Alšauskio Juozo, Suvalkų gub. Marijampolės apskr. Paežerių sodž.

29. Paciuonienės Anastazijos, 40 m., Kauno gub., Ukmergės apskr. Joninčių sodž.

30. Pauvų—Kazio ir Zofijos, Kauno gub., Raseinių apskr. Šidlavos valsč. Reksčių sodž.

31. Petrušaitės Paulinos, 27 m., Kauno gub., Krakių miest.

32. Ramanauskaičių — Agnėsės, Elenos ir Emilijos, Kauno gub., Ukmergės apskr., Kavarsko parap., Budrių sodž.

Kame dabar yra

Adomas Martusevičius, Suvalkų gub. Šilavoto parap. ir Pakuonio klebonas kun. Staigaitis? Kas žino, būkite malonus pranešti į Centralinį Lietuvių Biurą: Petrapilis, Baskov per. 29, b. 10. A. M. Martusevičiui.

Liaudies mokytojai, atsiliepkite!

Jaučiama, kad liaudies mokytojams bus daug darbo. Kas nori gauti MOKYTOJO vietą, rašykite: į Centralinį Lietuvių Biurą: *Петроградъ, Басковъ переулокъ д. № 29, кв. 10.*

Reikia raidžių rinkėjų, poperio klojėjų (nakladčiki), knygų rišėjų.

Priimami ir Prūsų lietuviai, neišskiriant ir karo belaisvių. Kreipties reikia į prof. E. Volterį: Petrograd, Vas. O. 7 lin. 2, kv. 20, arba į Lietuvių Balso Redakciją.

Marijona Pliauškaitė ieško savo tėvų Pranciškaus ir Marcijonos Pliauškų

iš Naujųjų Švenčionių. Kas žino, prašom pranešti Lietuvių Centraliniam Biurui.

33. Rubavičiaus Zenono, Kauno gub., Telšių apskr., Varnių miest.

34. Sabo Juozo, Suvalkų gub., Seinų apskr., Seirijų valsč.

35. Strazdaičių—Onos ir Rozalijos, Kauno gub., Ukmergės apskr., Raguvos val. Vadoklių m.

36. Sugintienės Kunegundos, Kauno gub., Laukuvos valsč.

37. Šapalytės Uršulės, 18 m., Kauno gub., Ukmergės apskr., Kurklių val., Joninčių sodž.

38. Tamulienienės Elžbietos, 45 m., Kauno gub., Panevėžio apskr., Biržų valsč., Jasiškių sodž.

39. Ugenskio Prano, Kauno gub., ir apskr., Cekiškio parap., Mileikių sodž.

40. Vaitmanų—Viliaus ir Onos.

41. Vaicekauskaitės Aleksandros, Suvalkų gub., Seinų apskr., Seirijų valsč.

42. Valatkos Albino.

43. Vanagienės Viktorijos, Kauno gub., Ukmergės apskr., Subačiaus val., Radziūnų sodž.

44. Virkučio Antano, 30 m., Kauno gub., Šiaulių apskr., Viekšnių val., Užulėknės sodž.

45. Voroneckio Antano, Suvalkų gub., Marijampolės ap., Veiverių val., Girininkų sodž.

46. Žemaičio Tomo, Kauno gub., Telšių apskr., Mosėdės miest.

47. Žindžiaus Augustino, Kauno gub. ir apskr., Veliuonos val., Burbiškių s.

48. Žuklių—Onos, 50 m., Antano, 28 m., ir Boleslovo, 14 m., Kauno gub., zarasų apskr., Obelių valsč., Gegučių sodž.

49. Grigaliūnas Mykolas ieško savo šeimynos.

50) Marija Miliauskienė (Москва, Палиха ул., д. Гуровыхъ) ieško Miliauskaitės Magdalenos, 22-ųjų metų, Suvalkų gub. Kalvarijos apskr., Padovinių gm.

51) Jonas Šalkauskis (Москва, Уса-чевская ул., д. 19, кв. III) ieško Mickevičaitės Šatkauskienės Marijos, 31 metų, jos dukterų — 5 metų ir 2 jų mėn. ir sunaus — 4 m. Suvalkų gub. Kalvarijos apskr., Balkunų gm.

52) Juozas Žvingila (Москва, Уса-чевская ул., д. 9) ieško Žvingilų Juozo, 11-kos metų, ir Magdalenos, 6 met., Suvalkų gub. Marijampolės apskr., Šumskų gm. Ūželytės Petronėlės, 20 m., Suv. gub., Marijamp. apskr., Kvietiško gm.

53) Čimbaras (Москва, Б. Грозин-ская д. 4) ieško Čimbarienės Veronikos, 26 m. iš miesto Rygos. Andrius Kalinskis (Maskva, Lietuv. pabėg. bendrab.) ieško Zigmantaitės Marijos, 20 m. Suv. gub., Marijamp. apskr. Mikališkių gmn., Pavasakių sodž.

55) Jono Krukonies — „Saulės“ kursų mokinio, iš Agarinių sodž., Suvalkų gub., kuris pastaraisiais laikais atsiskyrė nuo savo šeimynos Vilniuje.

56) Petronėlės Tiškevičienės ir jos dukterų Kotrynos ir Petronėlės iš Betygos valsč., Kauno gub.

57) Jonas Svita ieško savo pačios Elenos Svitenės iš Bivainių sodžiaus, Joniškio valsčiaus, Šiaulių apskr., Kauno gubernijos su vaikais: sūnus Kazimieras ir dvi dukterės — Elena ir Pranciška. Prašoma pranešti Centraliniam Lietuvių Biurui arba šiuo adresu: Москва, Варшавский Сводный № 3, Госпитал Jonui Svita.

58) Kastancija Pečiūra ieško tėvo ir brolio Kastantino ir Napalijono Balašių, Kauno gub., Ukmergės apskr., Salų parapijos, Urlių sodžiaus. Pranešti Centraliniam Lietuvių Biurui.

Visų, kas tik žino šių žmonių adresą, prašome pranešti Centraliniam Lietuvių Biurui.

Martynas Jasinskis ir jo sėters EMILJA ir ZUZANA ieško savo motinos ELŽBIETOS JASINSKIENĖS, 40 metų, iš Dubriškių, Kauno gub., Panevėžio apskr. Biržų valsč. Kas žino, prašoma pranešti jos adresas Centraliniam Lietuvių Biurui.

Lietuviams pabėgėliams gimnazijos Voroneže.

M. Yčo 8-ųjų klasių vyrų gimnazija su visomis teisėmis — mokytojams ir mokiniams. Vietų dar yra visose klasėse, išskiriant I ir III; kreipties reikia arba į patį steigėją M. Yčą, arba į gimnazijos direktorių: Voronež gub., Direktorių častnoj muž. gimnazii M. M. Ičasa.

M. Yčo mergaičių gimnazija su visomis teisėmis, jau atidaryta. Kad nenusivėlintų mokslo metų pradžia, merginos, norinčios eiti mokslą, turi pasikubinti duoti prašymus. Vietų yra visose klasėse. Kreipties reikia tiesiai į gimnazijos steigėją V. Dumos narį Martyną Yčą: Petrograd, Baskov per. 29—10, arba į gimnazijos direktorių Pr. Mašotą: Воронежъ губ., директору частной женской гимназии М. М. Ичаса.

Neturtingi mokiniai bus paliejami nuo mokesnio už mokslą. Mokiniais pabėgėliams Centralinis Lietuvių Draugijos Komitetas įtaisė bendrabučių su visu išlaikymu.

Prekybos bei Pramonės Draugijos „Brolių Vailokaičių ir B-vės“ Įgaliotinis

praneša, kad ji kuriam laikui ir dalinai išsikėlė Maskvon. **Draugija** iminėja idėjus, mokėdama paprastus nuosimėjus (4% — pasidedantiems kiekvienam pareikalavimui ir 5% — nemažiau kaip metams), davinėja pasidėjusiems reikalingų gyventi pinigų arba grąžina paskolą. **Draugija** ima saugoti procentinius popierius, vekselius ir kitas brangenys, taip pat tarpininkauja perkant bei pardauodant % popierius. **Draugija** aprūpina padėjus pas ją laktus: apdraudžia nuo tiražo, tikrina, koki NėNė išėjo tiražan ir tt. Norinčių pasiimti pinigų **Draugija** prašo pranešti kvitancijų Nė. Visais reikalais prašoma kreipties kun. E. Paukštos buto adresu:

МОСКВА, Милютинский п., домъ римско-католической церкви, кв. 4, Т-ву „Бр. Вайлокайтисъ и Ко.“